

متن پرسش

سلام: من دختر ۲۹ ساله‌ای هستم که دغدغه‌های اجتماعی مختلفی دارم. به عنوان مثال از ماه رمضان ۳ سال پیش تاکنون مساله محیط زیست و دینداری و ارتباط خیلی نزدیک اینها و غفلت خیلی زیاد ما توجهم رو جلب کرده، و در حد توان در مسیر تغییر سبک زندگی خودم و آگاه‌سازی و فرهنگ‌سازی این موضوع تلاش می‌کنم. این روزها اما مساله‌ی زنان که همیشه گوشه‌ی ذهنم بوده، خیلی برام جدی‌تر شده. مخصوصاً اینکه در شرف ازدواج هستم، و بعد از حدود ۱۰ سال که خواستگاران زیادی داشتم، حدود ۳ ماه هست که با یکی از خواستگارانم تا حد زیادی پیش رفته‌ایم و در شرف ازدواج هستیم، و خدا رو شکر از جنبه‌های دینی و اخلاقی و خانوادگی کفویت زیادی داریم و عشق و احساس زیادی هم بینمان شکل گرفته. در این سالها از فعالین مسائل زنان زیاد شنیده بودم که بخاطر ضعف قوانین ایران در برخورد با زنان و بطور خاص در زندگی مشترک و ظلم‌ها و آسیب‌هایی که در مسیرهای قانونی به زنان میشه، شروط ضمن عقد رو جدی بگیرید و ۶ شرط، حق طلاق، حق مسکن، حق تحصیل، حق اشتغال، حق خروج از کشور و حق حضانت رو حتماً به عنوان وکالت در ابتدای ازدواج بگیرید. و من هم بعد از مدتی آشنایی، موضوع رو با طرف مقابل مطرح کردم، و در ابتدا ایشون پذیرفتن، اما الان احساس خوبی به این موضوع ندارن و کمی دچار تردید و نگرانی شدن. ضمن اینکه گرفتن این حقوق، «مهریه» رو هم تحت‌الشعاع قرار میدن. شاید حداقل ۳ هفته‌ای میشه که دارم راجع به این موضوعات تحقیق و پرس و جو و تفکر و مطالعه می‌کنم، و متأسفانه هنوز در مانده‌ام. نه متوجه فلسفه‌ی مهریه می‌شوم، و نه این‌همه آزار زنان توسط برخی از مردان رو قابل چشمپوشی میدونم. دوست دارم واقعاً نگاه درستی به این مسائل داشته باشم و مطمئن و خوب جلو برم و حتی بتونم الگو باشم برای دیگران و فرهنگ‌سازی کنیم در این زمینه هم، اما فعلاً توی کار خودمون موندیم. نمی‌فهمم اگر مهریه صرفاً یه هدیه هست، چرا این‌همه عندالمطالبه داره و حتی قبل از تقسیم ارث از مال جدا میشه؟! حتی چرا این هدیه یک طرفه هست و فقط برای زن هست؟! آیا ربطی به بکارت زن و رابطه‌ی جنسی داره که موقع عقد و دوشیزگی اگر کسی بخواد جدا بشه نصف میشه؟ آیا این درسته که برخی میگن یه پشتوانه‌ی اقتصادی هست برای زن به جبران نصف بودن ارث و حتی اینکه در زمان بارداری و بچه‌داری زن نمیتونه مثل مرد کار اقتصادی انجام بده؟ اصلاً کی باید میزان مهریه رو مشخص کنه؟ درسته که دختر و پسر خودشون راجع بهش صحبت کنن (چون برای من حس خوبی نداره که بخوام مبلغی مشخص کنم)؟ چرا در روایتی گفته شده زن نیکو کسی هست که مهریه‌اش کمتر باشه؟ مهریه‌ی حضرت زهرا به زمان ما گویا چیزی در حدود ۲۵ سکه بوده، که حدود ۳۰۰ میلیون

میشه. اینکه میگن عرف اون رو مشخص میکنه واقعا یعنی چی؟! چون الان عرف خانواده‌ی ما حدود ۳-۲ میلیارد هست (بین ۲۰۰-۳۰۰ تا سکه). و نگاهشون اینه که اگر روزی زن مجبور به جدایی شد، بتونه زندگیش رو خودش اداره کنه و نخواد دست از پا درازتر برگرده خونگی پدرش. یا حتی بخاطر قانون جدید مهریه و اینکه شاید در عمل سالیانه یک یا دو سکه پرداخت میشه، خیلیا دیگه اون رو بی‌ارزش میدونن و اصرار دارن که اگر پسر ملکی داره، میتونه یه بخشیش رو به نام همسرش کنه به عنوان مهریه. الان جوری سردرگم شدم که نه میدونم تکلیفم با مهریه چیه و نه با شروط ضمن عقد که خانواده‌ها هم تقریباً حس خوبی بهش ندارن و همه میگن این صحبتا رو ابتدای ازدواج نکنید، درحالیکه در همین ابتدای ازدواج تمامی حقوق اولیه‌ی زن ازش گرفته میشه و با حرف نزدن راجع بهش هم چیزی تغییر نمیکنه. دوست ندارم عشق و احساس خوبمون رو در ابتدای مسیر خراب کنیم، اما میخوام تکلیفم رو با زن بودنم و امنیت و عدالت و آرامش و آسایش خودم و همسر آیندم بدونم و تصمیمی بگیریم که به نفع همه باشه. واقعا ممنون میشم که راهنماییم کنید.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: مسئله بسیار پیچیده و بغرنج است از آن جهت که ازدواج‌های ما در سه حوزه فرهنگی گیر افتاده است. یکی در حوزه فرهنگی صدر اسلام با شرایط خاصی که زنان در آن فرهنگ داشته‌اند و دیگر در حوزه فرهنگی خودمان و شرایطی که زنان در دل فرهنگ ایرانی و سنت ایرانی دارند و سوم در حوزه فرهنگی جهان جدید که ما از آن جدا نیستیم. و همین امر موجب اختلال در امر ازدواج شده است و همین‌طور که متوجه شده‌اید با بعضی از این شروط ضمن عقد که بیشتر مربوط به این جهان و شرایط امروزین زنان و مردان نیست، کار مشکل و مشکل‌تر شده است و حرف در این مورد بسیار است. بخواهیم و نخواهیم هیچکدام از این شروط ضمن عقد، نه نقشی در استحکام خانواده دارند و نه نقشی در آن که اگر زوجین نتوانند با همدیگر زندگی کنند، مانع جدایی می‌شود. از این جهت به نظر می‌آید نگاه واقع‌بینانه آن است که همان صفای اولیه را بدون این نوع شرط‌های با بند و وصل و بدون مهریه‌های سنگین حفظ کنیم و هنر طرفین آن باشد که تلاش کنند معنای زندگی با همدیگر را درک نمایند و نیازشان نسبت به همدیگر را که هرکدام می‌توانند نقش مکملی داشته باشند؛ فهم کنند. عرایضی در کتاب «زن؛ آن‌گونه که باید باشد» شده است. موفق باشید